

Innholdsfortegnelse

Brukerveiledning for Gårdskart – versjon 25.7.2018	1
Søkesiden	2
Kartvinduet	2
Vis alle.....	3
Arealstatistikk.....	3
Tegnforklaring	4
Type gårdskart.....	4
Gårdskart	4
Vis gårds- og bruksnr	4
Driftssenter landbrukseiendom	4
Alle driftssentre	4
Bakgrunnskart og basisdata	4
Eldre flybilder	5
Egne kartlag	5
Andre kartlag	5
Knapper på verktøylinja	5
Zoom inn/ut.....	5
Hjem	5
Lenke til kartet.....	5
Tegneverktøy/måleverktøy. Mål areal / tegn flate	5
Hjelp, Send feilmelding og andre verktøy	5
Legg til eiendommer.....	5
Posisjoneringsfunksjon	6
Legg til eiendom	6
Lagre eller skriv ut gårdskart og arealstatistikk.....	6
Standard utskrift.....	7
Avansert utskrift	7
Eiendomsgrenser i kartet	7
Koordinatsystem	7
Målestokk	7
Spørsmål?	8

Gårdskart er en kart- og statistikk-tjeneste som viser arealressurser og arealtall for en enkelt landbrukseiendom. Søk gjøres i utgangspunktet på landbrukseiendom. Resultatet på skjermen er en kombinasjon av informasjon som hentes direkte fra flere datakilder; Landbruksregisteret, eiendomskart fra matrikkelen og arealressurskartet AR5. Det er også mulig å vise andre kartdata og flybilder.

Tjenesten er tilrettelagt for landbruksforvaltningen og eiere og brukere av landbruks-eiendommer, men er åpen for alle.

Søkesiden

Søk etter kommune: Skriv inn kommunenummer eller kommunenavn i feltet og velg ønsket kommune fra lista som kommer opp.

Velg eiendom ved å skrive inn gårdsnummer (Gnr), bruksnummer (Bnr) og eventuelt festenummer (Fnr) i sine respektive felt.

Søk i Gårdskart: Trykk for å gå til gårdskart for valgt eiendom.

Se og velg tilknyttede eiendommer: Trykk for å se hvilke grunneiendommer som er knyttet sammen som en landbrukseiendom. En eller flere kan velges fra lista. For å se kart og arealstatistikk av utvalget, velg knappen **Søk grunneiendom**.

Forstørrelsesglass: Hvis gårds- og bruksnummer er ukjent, er det mulig å finne det i Kilden hvor alle driftssenter på landbrukseiendommer er markert. Trykk på forstørrelsesglasset øverst til høyre, søk opp ønsket sted/kommune i Kilden. Trykk på aktuelt driftssenter, og dens hovednummer og en direkte link til Gårdskart vil vises. Samme funksjonalitet finnes også inne i Gårdskart-løsningen. Ved å velge kartlaget "Alle driftssentre", får du en oversikt over alle landbrukets hovednummer.

Hjelp: Kort veiledning for søk og link til denne brukerveiledningen, samt kontaktdetaljer.

Kartvinduet

Kartvinduet viser et gårdskart over valgt eiendom med tilhørende arealstatistikk. Omtrentlig målestokk for kartet er angitt nederst til høyre i kartvinduet. Linjalen nederst til venstre gir derimot alltid et riktig mål, og er også med på papirutskriften.

Eiendommen man har søkt på angis med kommune-, gårds- og bruksnummer oppe til venstre for kartet, under «Nytt søk» -knappen. Hvis det du har søkt på er en komplett landbrukseiendom står det; Landbrukseiendom og hvis ikke står det; Grunneiendom.

Avklarte eiendomsgrenser blir vist i rosa når man søker, men tjenesten viser ikke uten videre teiger som er registrert i Matrikkelen som:

- Ff: Teiger med flere matrikkelenheter, hvor de samtidig er tilknyttet ulike hovednummer i Landbruksregisteret.
- S: Uregistrert jordsameie: Identifiseres gjennom matrikkelenhetene som har andel i jordsameiet, og hvor alle enheter er kjent (dvs. alle gnr/bnr med andel i sameiet er kjente)
- Sx: Uregistrert jordsameie: Som S over, men hvor *ikke* alle enheter er kjente.
- T: Teiger med egenskapen tvist/omtvistet

I gårdskart har man ønsket å kun vise arealer som kan arealfordeles til en og bare en landbrukseiendom, og utelater derfor disse mer «uavklarte» arealene. Man kan derimot selv trykke «Vis alle» for å få opp kart og informasjon om de resterende, der det er aktuelt.

Vis alle: Hvis valgt eiendom finnes i matrikkelen, og har teiger som ikke kan knyttes entydig til bare en grunneiendom (teiger med flere matrikkelenheter, uregistrert jordsameie og tvisteteiger), vises ikke disse teigene i kartet før man velger «Vis alle» øverst i kartlagsmenyen på venstre side. Teksten angir hvor mange teiger eiendommen består av, og hvor mange teiger som vises i kartet.

Ved søk på eiendom som ikke er registrert med eiendomsgrenser i matrikkelen, vil man få en melding om at det ikke kan lages kart over eiendommen.

I enkelte tilfeller kan en eiendom kun være registrert med et punkt i kartet, og er dermed representert med et begrenset areal selv om eiendommen i praksis er større. Dette punktet og eventuelt arealtall vil bli vist i kartet og i arealstatistikken.

Arealstatistikk

Tallene i arealstatistikken er oppgitt i dekar. Arealstatistikken viser arealtall for hver eiendom, hver arealklasse og en totalsum for hele landbrukseiendommen. Arealklassene er vist med samme symboler i kartet som i tegnforklaringen. Arealstatistikken er plassert under kartvinduet, og består av to faner: «Arealfordeling» og «Arealfordeling på teignivå». Ved oppstart vises «Arealfordeling».

NB! Det kan være noen små forskjeller i arealtall på nye (2018) og gamle Gårdskart. Dette skyldes en endring i avrunding av tallene underveis i beregningene. Tallene som vises i nye Gårdskart samsvarer nå med arealtallene som overføres til Landbruksregisteret fra Jordregisteret.

Fane for Arealfordeling: Viser arealtall på grunneiendomsnivå for hele landbrukseiendommen.

Fane for Arealfordeling på teignivå: Viser arealtall for hver teig, sortert på grunneiendom.

Begge faner kan inneholde opptil fire ulike arealtabeller, og en oppsummeringstabell:

Areal i dekar: Tabell som viser arealstatistikk for landbrukseiendommen. Her vises kun grunneiendommer og enkeltteiger som entydig kan knyttes til en landbrukseiendom (M, F). Det er Landbruksregisteret som definerer om en eiendom er del av en landbrukseiendom eller ikke, og matrikkelen som definerer eierforhold.

Tabellen er identisk hvis man søker på en grunneiendom som ikke er del av en landbrukseiendom.

Andre arealer tilknyttet eiendommen: Tabell som viser arealstatistikk for deler av eiendommen, men som ikke kan knyttes entydig til eiendommen. Disse teigene vises ikke før man velger «Vis alle» over kartlagsmenyen til venstre for kartet. Teigene det gjelder er i matrikkelen definert som «uregistrert jordsameie» (S og Sx), «tvisteteig» (T) eller som «teig med flere matrikkelenheter» og som samtidig er tilknyttet flere hovednummer i Landbruksregisteret (Ff).

Eiendom lagt til: Tabell som viser arealstatistikk for alle eiendommer man velger å legge til, enten det er landbrukseiendom eller ikke. For hver landbrukseiendom eller grunneiendom som legges til, lages det en ny tabell.

Andre arealer tilknyttet eiendommen lagt til: Tabell som viser arealstatistikk for den del av eiendom lagt til som ikke entydig kan knyttes til valgt landbrukseiendom. Disse teigene vises ikke før man velger «Vis alle» over kartlagsmenyen til venstre for kartet. Gjelder teiger som i matrikkelen er definert som «uregistrert jordsameie» (S og Sx), «tvisteteig» (T) eller som «teig med flere

matrikkelenheter» og som samtidig er tilknyttet flere hovednummer i Landbruksregisteret» (Ff). For hver landbrukseiendom eller grunneiendom som legges til, lages det en ny tabell.

Felles for alle tabeller: Trykk på + og – tegn i arealtabellene for å vise/skjule ekstra informasjon om eiendom eller teig. På teignivå vil man da for eksempel få opp en liste over andre tilknyttede matrikkelnummer, som er registrert i matrikkelen for den aktuelle teigen.

Nederst i hver arkfane finnes en tabell som summerer arealtall fra tabellen «Areal i dekar» og tabellene med «Eiendom lagt» i en rad (*Areal*), og arealtall fra tabellen «Andre arealer tilknyttet eiendommen» og tabellene «Andre arealer lagt» til i en annen rad (*Andre arealer*).

Tegnforklaring

Tegnforklaring for de aller fleste valgte karttema ligger under fanen «Tegnforklaring», oppe til venstre i kartvinduet - langs Gårdskart-menyen. Den viser samme symboler/farge i tegnforklaringen som i kartet, både for type gårdskart og kartlagene som kan velges under Andre kartlag.

Type gårdskart

Gårdskart: Det er mulig å se på og skrive ut fem ulike typer gårdskart: Markslag (AR5) - 7 klasser, Markslag (AR5) 13 klasser, Erosjonsrisiko, Jordressurser og Helling på jordbruksareal. I tillegg kan man også velge å vise gårdskart uten tema, dvs. bare eiendomsomrisset med ønsket bakgrunnskart og eventuelt andre valgte kartlag.

Standardvisningen er Markslag (AR5) 7 klasser. Hvis man ønsker et annet gårdskart, velger man det fra kartlagslisten oppe til venstre for kartvinduet. Det er kun mulig å se på en type gårdskart av gangen.

Vis gårds- og bruksnr: Ved å hake av/på nederst i Gårdskart-menyen, kan man skru av/på gårds- og bruksnummeret i kartet som markerer den eiendommen man har søkt på.

Driftssenter landbrukseiendom: Ved å hake av/på nederst i Gårdskart-menyen, kan man skru av/på markeringen av driftssenteret til den eiendommen man har søkt på. Driftssenter vise som et rødt punkt i kartet.

Alle driftssentre: Ved å velge kartlaget "Alle driftssentre", får du en oversikt over alle landbrukets hovednummer i kartutsnittet. Klikk på driftssenterpunktet for å få informasjon om landbrukseiendommens hovednummer. Det er informasjon som hentes direkte fra Landbruksregisteret, og som forvaltes av landbrukskontoret i kommunen. Ved å trykke på «Vis valgt eiendom i Gårdskart», åpnes et nytt nettleservindu og eiendommen søkes fram i Gårdskart.

Bakgrunnskart og basisdata

Det er mulig å velge mellom fem ulike bakgrunner i gårdskartet: Gråtoner (standard), Farger, Raster, Flybilder (nyeste ortofoto) og Ingen bakgrunn. **Bakgrunnskart** velges i listen til venstre for kartet. Det er kun mulig å vise ett bakgrunnskart av gangen.

For lettere å kunne orientere seg i kartet, er det også mulig å legge på en del ulike **Basisdata**. Det er nyttige data fra Kartverket, som gårds- og bruksnummer, stedsnavn, eiendomsgrenser, høydekurver, bygg med mer. Disse kan velges under «Andre kartlag», nederst i listen til venstre for kartet.

Gammel ØK-raster kan nå velges separat, fra menyen, rett under Basisdata. Gammel ØK-raster viser eiendoms- og markslagsinformasjon fra et eldre kart, og kan være fin å legge på sammen med flybilder og temakart for å se endringer.

Eldre flybilder kan vises i tillegg til bakgrunnskart. De er sortert etter år, og hentes inn direkte fra Norgebilder.no. Ved å justere gjennomsiktigheten kan man sammenlikne kartlag/nyeste flybilde, med et eldre bilde.

Egne kartlag

Når ønsket eiendom er lagt til, vil den vises i kartlagslisten til venstre for kartbildet under Egne kartlag. Eiendommer lagt til kan vises og skjules fra kart og arealstatistikk med å hake dem av og på i denne menyen. Man kan også velge å vise bare et utvalg av grunneiendommer tilknyttet en valgt landbrukseiendom. Eiendommer lagt til slettes fra kartlagslisten ved å trykke på det røde krysset etter eiendommens gårds- og bruksnummer i kartlagslisten.

Andre kartlag

Under «Andre kartlag» er det samlet heldekkende tema fra NIBIO, samt aktuelle temakart fra Kartverket og mange andre eksterne aktører som Riksantikvaren, Artsdatabanken og Miljødirektoratet.

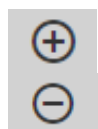
Scroll opp og ned i lista, og ved hjelp av pluss og minustegn kan flere kartlagslister åpnes og lukkes. Du velger kartlag ved å hake av i boksene. Hvert kartlag har en egen glidebryter som gjør det mulig å justere gjennomsiktigheten på kartlaget. Glidebryteren vises når kartlaget er valgt, ved å ta musepeker over kartlaget i lista. På nettbrett og mobiltelefon må du trykke på kartlaget.

For de fleste karttema er det også mulig å få tilgang til ytterligere informasjon knyttet til de geografiske objektene som vises. Når man klikker på ønsket kartobjekt i kartet kommer mer informasjon om objektet opp i en egen informasjonsboks.

Bruk Geonorges kartkatalog til å finne ytterligere informasjon om de aktuelle kartlagene.

<https://kartkatalog.geonorge.no/search>

Knapper på verktøylinja

Zoom inn/ut. Ved valg av disse knappene zoomes det inn eller ut ett zoomnivå. Ved å holde inne shift-knappen, er det mulig å zoome inn/ut på valgt område ved å samtidig klikke venstre museknapp, holde, dra en firkant og slipp museknappen.

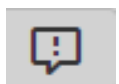
Hjem. Gå tilbake til første kartutsnitt som vises etter søk på eiendom.

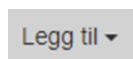
Lenke til kartet. Kopier link til direkte søk på samme eiendom i gårdskart. Denne lenken kan sendes videre til andre, som da kan søke på samme eiendom.

Tegneverktøy/måleverktøy. Mål areal / tegn flate. Tegn en linje, et punkt eller en flate ved å markere punkter ved å klikke med musa, avslutt med dobbeltklikk. Lengde og areal blir automatisk oppgitt. Det er mulig å velge symboler og skrive inn tekst som vises i kartet, og man kan selv velge farge på det man tegner.

Hjelp, Send feilmelding og andre verktøy. Her finner man link til Brukerveiledning og muligheten for å sende feilmelding til NIBIO om Gårdskart-tjenesten. Kartbildet og komplett arealstatistikk vil automatisk hefte ved feilmeldingen du sender. I menyen som åpner seg ved å trykke på denne knappen finner man også Driftsmeldinger, informasjon om Gårdskart og direktelink til samme geografiske området i karttjenesten kilden

Legg til eiendommer. Trykk og søk på kommune og gårds, bruks- og evt. festenummer for å legge til eiendom i kartet og arealstatistikken. Ved å benytte «Legg til» skal hovednummer og tilknyttede grunneiendommer listes opp

(hierarkisk) i venstremenyen under overskriften "Egne kartlag". Her kan man hake av/på grunneiendommer, og også X-ut (fjerne) hele landbrukseiendommen som er lagt til. Man kan legge til flere eiendommer, som da listes under hverandre.

Posisjoneringsfunksjon finnes øverst i høyre hjørne av kartet. Gå til «der du befinner deg» ved å trykke på knappen. Din posisjon vil da bli avmerket i kartet. Første gang du benytter funksjonen, i en ny nettleser, vil du få spørsmål om å tillate at nettstedet etterspør din posisjon. Det må tillates for at posisjoneringsfunksjonen skal fungere

Legg til eiendom

Det er mulig å legge til flere landbrukseiendommer og grunneiendommer slik at man får et kart og arealtall samlet for et foretak med eid areal og leid areal. Eiendommer kan legges til på tvers av kommune- og fylkesgrenser.

Søk etter eiendommer man ønsker å legge til skjer fra egen knapp på verktøylinjen over kartbildet, «Legg til». Dersom man søker på en grunneiendom som er tilknyttet en landbrukseiendom (i Landbruksregisteret), legges hele landbrukseiendommen til i kartet – ikke bare grunneiendommen man har søkt etter.

Når ønsket eiendom er lagt til, vil den vises i kartlagslisten til venstre for kartbildet. Eiendommer lagt til kan vises og skjules fra kart og arealstatistikk med å hake dem av og på under Egne kartlag. Man kan også velge å vise bare et utvalg av grunneiendommer tilknyttet en valgt landbrukseiendom. Eiendommer lagt til slettes fra kartlagslisten ved å trykke på det røde krysset etter eiendommens gårds- og bruksnummer i kartlagslisten.

Eiendommene som er lagt til, vises i kartbildet med samme eiendomsgrenser og symboler for arealklasser som for eiendommene man har valgt. Eiendommene som er lagt til, vises i egne arealtabeller under begge arkfaner i arealstatistikken.

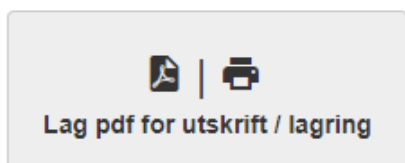
Eiendom lagt til: Landbrukseiendommer, grunneiendommer og enkeltteiger med klart definert eier, som entydig kan knyttes til en eiendom, vises i egne tabeller. Les mer om dette under avsnittet arealstatistikk.

Andre arealer tilknyttet eiendommen: Enkeltteiger som ikke entydig kan knyttes til en grunneiendom (som f.eks. uregistrert jordsameie) vises i egne tabeller. Les mer om dette under avsnittet om arealstatistikk.

Nederst i hver arkfane finnes en tabell som summerer arealtall fra tabellen «Areal i dekar» og tabellene med «Eiendom lagt til» i en rad, og arealtall fra tabellen «Andre arealer tilknyttet eiendommen» og tabellene «Andre arealer lagt til» i en annen rad.

Det kan oppstå situasjoner hvor en legger til samme eiendomsteig flere ganger. Dersom grunneiendommene 1/1 og 2/1 har andel i samme uregistrerte jordsameie vil dette stå oppført to ganger. Arealet vil da bli summert to ganger.

Lagre eller skriv ut gårdskart og arealstatistikk

Knappen «Lag pdf for utskrift/lagring» åpner en dialog der man har valget mellom standard eller avansert utskrift. Kart og arealtall kan lagres som pdf og skrives ut for AR5 7 klasser, 13 klasser eller en av de andre gårdskart-typene, avhengig av hva

som er valgt i menyen. Andre kartlag som er valgt og eventuelle tegnede polygoner og tekst blir også med på utskriften. Den gule firkanten markerer området som kommer med på kartutskriften. Den kan flyttes og endrer størrelse i takt med valg gjort i utskriftsmenyen.

Standard utskrift: Området som skrives ut er markert i en gul firkant på skjermen. Det er mulig å zoome og panorere til ønsket område for utskrift. Man kan også velge målestokk og papirstørrelse (stående A4- eller A3- format). Selve utskriften kommer på et ark, med arealtall samlet for hele landbrukseiendommen under valgt kartutsnitt. Standard utskrift inkluderer det kartet man selv har definert på skjermen, men kun arealtall for landbrukseiendommen man har søkt på (eventuelt grunneiendommen). Den inkluderer IKKE arealtall for andre arealer tilknyttet eiendommen (Ff, S, SX og T) og heller ikke for eiendom som er lagt til i kartet i etterkant.

Avansert utskrift: Ved bruk av avansert utskrift kan man skrive ut kart og arealstatistikk hver for seg, og man får med alle detaljer i arealstatikken. I tillegg til alle valg som for standard utskrift, kan man velge liggende kartutsnitt og skrive egen tekst over kartet. Utskriften vil vise de kartlagene som er valgt, samt eventuelle påtegninger og arealstatikk for alle teiger og alle eiendommer som er valgt. Ønsker man statistikk på teignivå, velger man det.

Knappen «Lagre fil for utskrift» nederst i utskriftsmenyen genererer et kart i pdf-format som man deretter kan lagre lokalt eller skrive ut.

Eiendomsgrenser i kartet

Eiendomsgrensene til de eiendommene man søker på er hentet direkte fra matrikkelen. Det er kommunene som oppdaterer eiendomsgrensene i matrikkelen. Den lyse-rosa grensen er standard og avgrenser eiendommens ubestridte teiger. Det er dette arealet som inkluderes i arealtabellen under gårdskartet før eventuelt «Vis alle» er haket av.

De røde, grønne og lilla grensene signaliserer teiger som ikke kan fordeles til kun en eiendom. Det gjelder teiger som i matrikkelen er definert som «teig med flere matrikkelenheter» og som samtidig er tilknyttet flere hovednummer i Landbruksregisteret (kode Ff - rød grense), «uregistrert jordsameie» (kode S, Sx – grønn) og «tvisteteig» (T - lilla). Slike teiger vises først når man velger «Vis alle» øverst i menyen til venstre. Når disse teigene vises, legges arealene til i arealstatistikken under kartbildet, under overskriften «Andre arealer tilknyttet eiendommen» og/eller «Andre tilknyttede arealer lagt til».

I matrikkelen finnes «ordinære» grenser, «fiktive» grenser som ikke er tilfredsstillende fastsatt og «hjelpelinjer» for eiendomsgrenser mot vann og vei. Et kartlag med alle typer eiendomsgrenser er tilgjengelig under Basisdata, nederst i listen over Andre kartlag.

Koordinatsystem

I Gårdskart brukes koordinatsystemet EUREF89/UTM. Dette er et internasjonalt (europeisk) koordinatsystem som også er Norges offisielle. Den offisielle soneinndeling er: fylke 01-15 og 50: utm-sone 32, fylke 18-19: utm-sone 33, fylke 20: utm-sone 35.

Målestokk

På grunn av en rekke tekniske forhold vil målestokk på dataskjermer ikke bli eksakte og i henhold til tradisjonelle inndelinger. De 16 målestokktersklene som vises ved zoom i gårdskart er definert av Kartverkets bakgrunnskart.

Målestokk på utskrift følger derimot vanlige inndelinger og gir flere valg fra 1:500 til 1:200 000 enn det som kan vises på skjermen.

For å få riktig målestokk forutsettes en oppløsningskonstant i PC-skjermer på 96 dpi. Målestokken på en PC-skjerm er nemlig avhengig av tettheten på pixlene, og her er det store variasjoner fra skjerm til

skjerm. Følgelig går det ikke an å si noe eksakt om oppløsning når det kommer til skjermvisning og heller ikke på vanlig papirutskrift.

Målestaven nede i venstre hjørne av kartet vil derimot alltid være riktig i forhold til avstandene.

Spørsmål?

Ta kontakt med brukerservice på gardskart@nibio.no eller tlf. +47 406 04 100